

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen vuosien 2026–2029 investointisuunnitelman täsmentäminen

Aluehallitus 22.09.2025
11152/02.02.00/2025

Valmistelija

rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen, puh. 050 461 7820, petrus.kukkonen@omahame.fi, rahoituspäällikkö Anna-Liisa Gullstén, puh. 040 351 0519, anna-liisa.gullsten@omahame.fi, kehitys- ja ICT johtaja Toni Suihko, puh. 040 703 5159, toni.suihko@omahame.fi

Selostus

Hyvinvointialueen on vuosittain laadittava investointisuunnitelma seuraavan neljän tilikauden aikana aloitettavista investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista. Asiakirjan tulee sisältää tiedot investoinneista, investointeja vastaavista sopimuksista ja hyvinvointialueen toimitilojen, kiinteistöjen sekä muiden pitkävaikutteisten hyödykkeiden suunnitelluista luovutuksista. Investointisuunnitelma koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmista. Investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa valtionneuvoston myöntämän hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa (laki hyvinvointialueesta (611/2021) 16 §).

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt 17.12.2024 alustavan investointisuunnitelman vuosille 2026–2029 (AV 17.12.2024 § 104) ja se on toimitettu ministeriöihin 31.12.2024 mennessä. Täsmennetty investointisuunnitelma toimii lainanottovaltuuden muutosprosessin perusteena.

Hyvinvointialueen lopullinen investointisuunnitelma käsitellään lainanottovaltuus käsittelyn jälkeen osana Kanta-Hämeen hyvinvointialueen vuoden 2026 talousarvioprosessia aluehallituksessa ja aluevaltuustossa marras-joulukuussa 2025.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen investointisuunnitelma

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen investointisuunnitelma on laadittu välttämättömyys periaatteen mukaisesti. Vuosien 2026–2029 investointisuunnitelmaa laadittaessa on huomioitu hyvinvointialueen päätökset palveluverkkomuutosten ja strategian toimenpanon osalta. Investointisuunnitelmassa esitetään myös konserniyhtiöiden investointivaraukset. Päivitettyyn hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan on täsmennyt palveluverkkoon liittyvät investointivaraukset.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen täsmennetyn investointisuunnitelman pysyvien vastaavien investointien kokonaisarvo vuosina 2026–2029 on yhteensä 142,6 M€ (alustava investointisuunnitelma 139,3 M€). Investointeja vastaavien sopimusten kokonaisarvo on täsmennetyssä investointisuunnitelmassa 13,9 M€ (alustava suunnitelma 18,7 M€). Hyvinvointialueen kiinteistöomistusmuutoksen takia rakennusten perusparannukset ovat siirtyneet investointeja vastaavista sopimuksista pysyvien vastaavien puolelle.

Hyvinvointialueen investointisuunnitelma jakautuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmiin. Sosiaali- ja terveydenhuollon vuosien 2026–2029 täsmennetyn osasuunnitelman pysyvien vastaavien investointien kokonaisarvo on yhteensä 134,1 M€

(alustava investointisuunnitelma 149,6 M€) ja pelastustoimen osasuunnitelman yhteensä 8,5 M€ (alustava investointisuunnitelma 8,4 M€). Investointeja vastaavien sopimusten kokonaisarvo sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelman osalta on 13,9 M€ (alustava investointisuunnitelma 16,2 M€) ja pelastustoimen osasuunnitelman 0,08 M€ (alustava investointisuunnitelma 2,4 M€).

Rakennusinvestoinnit vuosina 2026–2029 sote-puolella ovat yhteensä 60 M€. Tästä kohdistuu Ahveniston sairaalahankkeeseen 17,1 M€ ja palveluverkon alaisiin muutostöihin Viipurintien terveyskeskukseen, Forssan ja Riihimäen sairaaloihin sekä Ahveniston vanhaan sairaalaan yhteensä 15,4 M€. Riihimäen palvelukeskuksen osalta investointisuunnitelmassa on huomioitu vain hankesuunnitelmavaiheen suunnittelukustannukset 1,5 M€. Kiinteistöjen perusparannuksiin varaudutaan noin 26 M€ suunnitelmakaudella. Pelastustoimen osasuunnitelmassa rakennusinvestointeihin on suunniteltu käytettäväksi 2,2 M€, joka kohdistuu lähes kokonaan Oitin uuteen paloasemaan. Vuoden 2026 osuus rakennusinvestoinneista on 32,9 M€.

Investointisuunnitelmassa on kuvattuna myös muiden toimijoiden rakennusinvestoinnit investointeja vastaavissa sopimuksissa.

Vuosien 2026–2029 laite- ja kalustoinvestoinnit ovat 44,7 M€. Sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelmassa on investointeja 39,1 M€, joista Ahveniston sairaalahankkeen kalustamiseen ja sairaalalaitteisiin kohdistuu 12,8 M€. Palvelutuotannon muita kalusto- ja laiteinvestointeja esitetään yhteensä 26,3 M€. Ne ovat pääosin olemassa olevan laitekannan uusintaa ja päivittämistä. Pelastustoimen osasuunnitelmassa on laite- ja kalustoinvestointeja 5,6 M€, josta 4,3 M€ kohdistuu sammutuskaluston uusintaan. Laite- ja kalustoinvestointeja vuodelle 2026 kohdistuu 22,4 M€.

ICT-investointeja esitetään vuosille 2026–2029 yhteensä 16,1 M€, josta Ahveniston sairaalahankkeen osuus on noin 4,5 M€.

Uuteen Ahveniston sairaalaan tehtävien ICT-investointien lisäksi merkittävimmät investointikohteet liittyvät asiakas- ja potilastietojen vuosittaisiin päivityksiin, sekä sosiaalihuollon osalta uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönottoon (hankintapäätös on tällä hetkellä markkinaoikeuden käsittelyssä), asiakas- ja potilastietojen regulaation säätelymään arkistointiin, asiakkaiden palveluohjausta tukevan asiakkuudenhallinnan kehittämiseen, hyvinvointialueen tietojohtamisen (sisältäen myös palvelutarpeen ennakointia tukevat ominaisuudet) kehittämiseen, ansalaisten sähköisten asiointipalveluiden jatkokehittämiseen sekä tuottavuutta ja vaikuttavuutta lisäävien keinoälypalveluiden kehittämiseen. Investointisuunnitelmassa on varauduttu myös useiden tietojärjestelmien elinkaaren päättymisen vaativiin toimenpiteisiin. Lisäksi merkittävä varaus kohdistuu perustietotekniikkapalveluiden tuotantotapojen kokonaisvaltaiseen uudistamiseen investointikauden aikana.

Investointisuunnitelmaan on tehty erillisiä varauksia, jotka kohdistetaan investoinneille erillisillä investointien toimeenpanopäätöksillä. Vuoden 2026 investointisuunnitelmaan on tehty 5,2 M€:n varaus. Varaus esitetään kohdennettavaksi seuraavasti; 1,7 M€ kohdistuu laite- ja kalustohankintoihin, 0,5 M€ ICT-investointeihin ja 2,4 M€ rakennusinvestointeihin. Lisäksi vuodelle 2026 esitetään toimialojen irtaimistohankintavarausta 0,3 M€, jolla toimialat voivat kattaa vuoden aikana esiin nousevia yllättäviä investointitarpeita (mm. laiterikot).

Investointeja vastaavat sopimukset

Hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa on kuvattuna investointeja vastaavat sopimukset, jotka muodostuvat kuntien ja muiden toimijoiden omistamien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimitiloihin suunnitelluista investoinneista sekä leasing-hankinnoista. Investointeja vastaavien sopimusten kokonaisarvo vuosille 2026–2029 on 13,9 M€ (alustavassa investointisuunnitelmassa 18,6 M€). Vuokratiloihin kohdistuvat investoinnit ovat pääsääntöisesti käyttötalousvaikutteisia eriä hyvinvointialueelle ja niiden vaikutus hyvinvointialueen talouteen määräytyy vuokra-asetuksen mukaisesti pääomavuokran kautta. Vuokratiloihin kohdistuvien investointien kokonaisarvo vuosina 2026–2029 on 1,5 M€ (alustava suunnitelma 4,7 M€), josta vuodelle 2026 kohdistuu 1,4 M€. Leasing-hankintoihin esitetään vuosille 2026–2029 varattavan 9,7 M€, josta vuodelle 2026 kohdistuu 3,5 M€.

Tytäryhtiöiden investoinnit

Kanta-Hämeen hyvinvointialuekonsernin vuosien 2026–2029 investointisuunnitelmassa on esitetty tytäryhtiöiden investoinnit. Oma Hämeen Tukipalvelut Oy:n investoinnit pysyviin vastaaviin on 0,6 M€ ja investointeja vastaaviin sopimuksiin 0,3 M€. Kiinteistöosakeyhtiö Riihimäen paloaseman investoinnit pysyviin vastaaviin on 0,3 M€.

Sisä-Suomen yhteistyöalue

Sisä-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueet ovat käyneet läpi alueiden investointisuunnitelmat. Neuvottelussa on todettu, ettei alueilla ole päällekkäisiä investointeja (Sisä-Suomen yhteistyöalueen neuvottelu 25.8.2025).

Lainanottovaltuus

Valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausikohtaisen pitkäaikaisen lainan nostamisvaltuuden (lainanottovaltuus). Hyvinvointialueiden lainanottovaltuus perustuu niiden lainanhoitokykyyn.

Valtioneuvosto voi muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin.

Hyvinvointialue voi rahoittaa investointeja myös rahavaroista. Vuoden 2026 osalta valtioneuvosto ei ole myöntänyt Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle lainanottovaltuutta. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen on haettava vuoden 2026 osalta lainanottovaltuuden muuttamista.

(SA-K)

Toimivallan peruste Laki hyvinvointialueesta (611/2021)16 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys Aluehallitus päättää

1. hyväksyä vuosien 2026–2029 täsmennetyn investointisuunnitelman

lainanottovaltuusneuvottelujen käynnistämiseksi ja toimittaa sen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi

2. valtuuttaa rahoitus- ja investointijohtajan hakemaan lainanottovaltuuden muuttamista valtionvarainministeriöltä ja käynnistämään lainanottovaltuuden muutosmenettelyn.

Päätös

Täytäntöönpano

Päätösesitys / aluevaltuusto

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta